

Provincie Gelderland

T.a.v. lijsttrekkers:

Michiel Scheffer, D66
Gerhard Bos, CDA
Peter Kerris, PvdA
Jan Markink, VVD
Janet Duursma, Groen Links
Maurits Gemmink, SP
Marjolein Faber, Partij voor de Vrijheid
Dirk Vreugdenhil, ChristenUnie
Klaas Ruitenberg, SGP
Luuk van der Veer, Partij voor de Dieren
Marcel Bruins, 50Plus
Arjan de Kok, Forum voor Democratie
Eva van Raaij, Lokale Partijen Gelderland – Code Oranje
Jan van Leeuwen, Jezus Leeft
Rabia Karaman, DENK

Ons kenmerk:
03-19-014

Onderwerp:
**Manifest 'Versnelling
Circulaire Economie'**

Datum:
1 maart 2019

Geachte Lijsttrekker,

De afgelopen collegeperiode heeft de circulaire economie terecht veel aandacht gekregen. Er zijn al een aantal stappen gezet in het realiseren van een circulaire economie. Het is nu van belang dat hier de komende periode aan door wordt gewerkt. Wij nemen graag onze verantwoordelijkheid op dit thema en bieden u daarom bijgaand Manifest 'Versnelling Circulaire Economie' aan.

Wij verzoeken u om bij de totstandkoming van het nieuwe collegeakkoord in Gelderland de Circulaire Economie als een van de pijlers van het nieuwe akkoord in te brengen en hier ook budgetten voor vrij te maken.

Uiteraard zullen wij dit manifest graag toelichten. Natuurlijk zijn wij ook bereid om bij de nadere uitwerking onze inbreng te leveren.

Met vriendelijke groet,

Luc Kikkert
Directeur Kiemt

Marcel Hielkema
Voorzitter VNO-NCW Midden

Manifest Versnelling Circulaire Economie

1 maart 2019

Context

De transitie naar een circulaire economie biedt onze samenleving zicht op een duurzame toekomst met grote voordelen voor zowel de economie als het milieu. In de circulaire economie zijn materialen telkens opnieuw grondstof voor een volgende toepassing, waardoor veel energie wordt bespaard en CO₂-uitstoot wordt voorkomen. De vormgeving van de circulaire economie staat daarom hoog op de agenda van overheden en bedrijven. Het gaat hierbij om een complexe transitie waarbij meningen over de definitie van circulaire economie, de wijze van invulling en de prioriteiten van elkaar verschillen. Vooralsnog worden er nog te weinig concrete stappen ondernomen. Door een betere samenwerking en een daadkrachtige aanpak van de overheid kan de realisatie van de circulaire economie versneld worden.

Industriële bedrijven hebben een cruciale positie in de circulaire economie. In het productieproces en in de keten van deze sectoren worden de concrete stappen gezet. Bij deze bedrijven is de grootste impact te bereiken om het doel dat de Nederlandse overheid heeft geformuleerd – het tegengaan van klimaatverandering van de aarde door minder gebruik van eindige primaire grondstoffen – te realiseren. Vanuit het perspectief van de maakbedrijven in Gelderland is het voorliggende manifest opgesteld. Het manifest heeft als doel om het onderwerp ‘circulaire economie’ te agenderen en concreet te maken. Het dient als bouwsteen voor het provinciale collegeakkoord dat na de verkiezingen van 20 maart 2019 zal worden opgesteld.

In dit manifest zijn een aantal uitgangspunten, dilemma's en adviezen opgenomen die voor bedrijven en voor de economie van Oost-Nederland van belang zijn. Na agendering in het nieuwe collegeakkoord kunnen de uitgangspunten en adviezen worden gebruikt om samen met bedrijven een plan en financiële regeling uit te werken die leiden tot concrete resultaten.

Uitgangspunten

Substantieel bijdragen

Om stappen te zetten met toegevoegde waarde zal er fors geïnvesteerd moeten worden. Het vraagt om maatwerk in de praktijk. De facilitering van de overheid zal daarbij (financieel en vergunningen) moeten aansluiten. Concreet resultaat vraagt om denken in grotere projecten en budgetten. Wij denken daarbij aan € 60 mln. voor programma's en € 200 mln. voor investeringen.

Concreet resultaat

De inspanningen en inzet van middelen moeten gericht zijn op concreet resultaat.

Doel centraal

In een regeling moet het doel, een versnelling naar een florerende Gelderse Circulaire Economie, centraal staan. De uitvoering van de regeling is daarvan een afgeleide en mag het doel niet in de weg staan.

Regie bij bedrijven

Het maken van concrete stappen lukt alleen als de bedrijven zelf mee doen. Een MKB'er laat niet voor zich beslissen, maar beslist zelf. Het bedrijfsproces is daarbij leidend. Samenwerking moet dus op dat niveau aansluiten. Bedrijven hebben zeggenschap over wat er kan en hoe dit georganiseerd moet worden. De branchevereniging van een sector kan daarbij een rol van betekenis vervullen.

Maatwerk

Concrete resultaten vragen om maatwerk op bedrijfsniveau. Clustering naar sectoren is een logische werkwijze (Landbouw, Maakindustrie, Biomassa, Textiel, Kunststoffen, Bouw, Consumptiegoederen), waarbij aangesloten wordt op de 5 landelijke transitieagenda's.

Ketenbenadering

Het bedrijfsproces staat centraal in een keten van toeleverantie en afname (inclusief consument). De keten en de maatregelen in de keten moeten in samenhang worden beschouwd.

Natuurlijke processen benutten

Het is van belang om de kracht van de natuur te benutten. In de bodem en het water vinden natuurlijke omzettingsprocessen plaats die ook kunnen worden toegepast in een circulaire economie.

MKB ondersteuning

Het is van belang om aan te sluiten bij bestaande ontwikkelingen en werkwijzen en het wiel niet opnieuw uit te vinden. In de afgelopen periode is het MKB ondersteund door samenwerkende partners zoals Kiemt, VNO NCW en kennisinstellingen. Het is belangrijk om deze steun aan het MKB te continueren. De branchevereniging kan hierbij een rol van betekenis invullen.

Dilemma's en adviezen

Keuzes maken

Keuzes maken en focus aan brengen zal tot meer resultaat leiden.

Als bedrijven de 'ruggengraat' zijn van succes in de circulaire economie, waar is dat succes dan zichtbaar? Waar wordt geïnvesteerd? Wie zijn de koplopers? Waar staat circulaire economie op de agenda? Succesvolle bedrijven, organisaties en brancheverenigingen hebben een belangrijke voorbeeldfunctie en zullen daarmee de circulaire economie versnellen.

Advies:

Geef prioriteit aan sectoren waar slagkracht is en geïnvesteerd wordt. Identificeer daarbij koplopers en zorg dat zij zichtbaar zijn zodat zij als voorbeeld kunnen dienen voor andere bedrijven.

Effectieve ondersteuning

Voor bedrijven is maatwerk en slagkracht nodig. Het nemen van snelle beslissingen is essentieel. Om substantiële aanpassingen in kringlopen in de bedrijfsketen te organiseren, is een aanpak vanuit deze bedrijven (al dan niet samenwerkend binnen een branche), in de 7 sectoren, het meest effectief. Hierbij gaat het om het anders organiseren van een keten. Ook regio's moeten worden uitgedaagd met concrete plannen te komen, die ondersteunend zijn aan de transitie naar een circulaire economie. Daarbij gaat het vaak om de voorwaarden te creëren die nodig zijn om een keten anders te organiseren. Zowel regio's als sectoren (bedrijven) moeten een cruciale rol spelen.

Advies:

Koppel budgetten van een regeling niet alleen aan regio's, maar ook aan bedrijven en branches waarin bedrijven samenwerken (sectoren). Laat 7 sectoren en 6 regio's in 2019 een bidbook opstellen met concrete projecten. De regeling 'Slimme Schone Fabrieken' is hier een voorbeeld van.

Beoordelen van ingediende voorstellen

Het is vaak lastig om ingediende voorstellen te beoordelen op de juiste waarde. Elk ingediend voorstel moet serieus worden genomen; er ligt vaak voor meer dan € 50.000,= aan inspanning op tafel! Beoordeling moet daarom op basis van de juiste deskundigheid plaatsvinden.

Advies:

Stel per sector/regio een onafhankelijke expertgroep (wisselende samenstelling kan) in die ingediende voorstellen en maatregelen kan beoordelen. Experts zijn transparant, onafhankelijk, aanspreekbaar en hebben geen belang bij het ingediende voorstel.

Denk na over een getrappt advies. Laat voorstellen indienen op maximaal twee A4 pagina's, die vervolgens door experts beoordeeld worden. Vraag pas om verdere uitwerking als er sprake is van toegevoegde waarde en zeg in dat geval ook financiering toe (onder voorwaarde van de uitwerking).

Maak steun aan grotere investeringen mogelijk

Ingrijpen in bedrijfsprocessen gaat gemoeid met hoge kosten. Initiële maatregelen zijn niet altijd rendabel. Financiering van deze onrendabele top is dan belangrijk waarbij discussies over staatsteun niet meer aan de orde zijn. Voor bedrijven is niets frustrerender dan discussies achteraf, als er al veel inspanning is gepleegd.

Advies:

Zorg op voorhand voor een investerings-/risicofonds, met lage rentepercentages, waarmee de onrendabele top van investeringen gefinancierd kan worden. En maak het mogelijk om garantstelling voor kasstroomfinanciering af te geven.

Flexibel opereren

Het toewerken naar een circulaire economie vergt veranderingen in primaire processen, maar ook in de wijze van werken en samenwerken. Er wordt gezocht naar innovaties en nieuwe mogelijkheden. Dat gaat niet via de blauwdruk van een programma. Er is behoefte aan een organische manier van werken waarbij de doelen helder zijn en waarbij de weg ernaar toe slim wordt gekozen.

Advies:

Kies bewust voor een organische benadering en maak ruimte om mensen hierin mee te nemen en te trainen.

Innoveren

Nieuwe productieprocessen en andere logistieke stromen vragen ook nieuwe kennis. Het gaat om technologische innovaties, maar ook om ander gedrag bij consumenten en bedrijven. Ervaringen uit de ene sector kan innovatie in andere sectoren versnellen.

Advies

Zorg dat kennis van de onderzoeksinstellingen toegepast wordt bij de bedrijven. En betrek onderwijsinstellingen zodat de bedrijven ook toegang hebben tot goed opgeleide nieuwe medewerkers, die de circulaire economie gaan realiseren.

Ons aanbod

De ondertekenaars van dit manifest bieden na de verkiezingen de provincie Gelderland aan om:

- te ondersteunen bij de uitwerking van dit plan van aanpak Circulaire Economie
- te helpen om vanuit de sectoren, brancheverenigingen en regio's te komen met een bidbook Circulaire Economie waarvoor ook draagvlak is bij de bedrijven in de betreffende sector
- te ondersteunen bij het maken van een circulaire deal op basis van de geleverde bidbooks
- de maatschappelijke organisaties ondersteuning bieden door aan te geven wat er al loopt en beschikbaar is, wat mogelijke veranderingen zijn die bedrijfsprocessen circulair kunnen maken. De bedrijven zijn echter aan zet
- samen met de provincie de spelregels voor toekenning ondersteuning bidbooks en een investeringsfonds uit te werken.

Ondertekenaars:

	 Luc Kikkert Directeur
	 Marcel Hielkema Voorzitter
	 Caroline Kamerbeek Directeur Marketing & Communicatie, Energy
	 Wilbert Menkveld Manager Innovation & Technology
	 Jaap Fluit Algemeen Directeur
	 Jur Zandbergen Algemeen Directeur
	 Linda van de Maat Algemeen Directeur

 Rabobank	 Ans Verhoef Directievoorzitter Rabobank West Veluwe
	 Bas Hommelink Directeur Visie en Ontwikkeling
	 Hans Siebes Directeur
	 P.A.J. Hanselman Algemeen Directeur Modint
	 Willy Smit Algemeen Directeur
	 Henk Janssen Directeur
	 Kevin Rijke Directeur
	 Paul Kokke Directeur

	 Toine Straatman Regiosecretaris Gelderland & Flevopolder
	 Koen Knufing Directeur
	 Freek Bakker Senior Account Manager
	 Hendrik van der Meulen Managing Partner
	 Egbert Teunissen Sector Director Ports and Hydraulics
	 Jan Kempers Directeur
	Sebastiaan Berendse Corporate Director Value Creation
	Jan Dijkman Bedrijfsleider Rouwmaat Zutphen

PRESIKHAAF >
SCHOOLMEUBELEN

Wim de Goei
Directeur

Bram Peters
Directeur

René Kort
Schut Papier

Rabobank

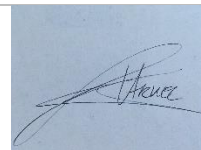

Ronald van Wetering
Directeur Grootzakelijk Twente Achterhoek

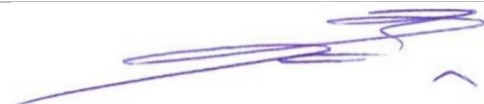

Jo Cox
Algemeen Directeur

Interface®

Geanne van Arkel
Head Sustainable Development

Gerrit Jan van de Pol
Bedrijfsdirecteur GMB Bio Energie BV

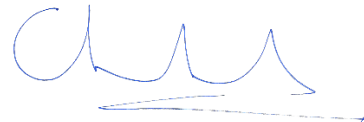
Henk Beekhuis
leantech Regio

	 <p>Berthold van Benthem Regiomanager Overijssel, Gelderland, Limburg</p>
	 <p>Gerben Bijker Directeur</p>
	<p>Martin Ruiter Directeur</p>
	 <p>Sigrid Helbig Directeur</p>
	 <p>Damir Perkic Be-O Bottle</p>
	 <p>Sjoerd Keijser Business Development Manager</p>
	 <p>Hans van Norel Voorzitter</p>
	 <p>Saar Veneman, secretaris directeur Regio Achterhoek</p>

MEPAL

Simon Van Es
Development & Operations Director

Barbara Middelhoff

Kim Verschuren